

Wat kan ik met VISI in RAW?

Een 'RAWeetje' uit de serie met veel gestelde vragen van RAW-gebruikers.

VISI is de Open Standaard die in de Nederlandse bouwsector veel wordt gebruikt voor digitale communicatie en informatie-uitwisseling. Gebrekkige communicatie is nog altijd een knelpunt in de bouwpraktijk. VISI biedt daar de oplossing voor, waarbij gezegd moet worden dat voor de eenduidigheid van de inhoud van de communicatie feitelijk ook nog een paar andere complementaire standaards moeten worden toegepast, zoals COINS, NLCS, CB-NL. In oktober 2016 heeft de Tweede Kamer besloten om het gebruik van open standaarden wettelijk te gaan voorschrijven.

Dit RAWeetje gaat hoofdzakelijk over VISI. Opdrachtgevers kunnen de toepassing van VISI voorschrijven in een RAW-contract. Dat geldt trouwens niet alleen voor werken die met een RAW-bestek of -raamovereenkomst worden aanbesteed. VISI is zó flexibel dat het in UAV-GC projecten of andere samenwerkingsvormen net zo goed werkt.

De bouw wordt gekenmerkt door wisselende samenwerkingsverbanden tussen verschillende partijen. Goede communicatie tussen de betrokken partijen is van doorslaggevend belang voor de efficiency. Het snel goedkeuren van wijzigingen door alle bouwpartners bijvoorbeeld, of het tijdig beschikbaar stellen van de laatste versie van een detailtekening op de bouwplaats, is van grote invloed op de kwaliteit, de doorlooptijd en de kosten van een project.

De VISI open standaard biedt structuur aan communicatie tijdens het bouwproces. Voor een RAW-bestek of -raamovereenkomst betekent dit bijvoorbeeld een betere beheersing van het werkproces bij de afhandeling van onder andere productieverantwoordingen, (besteks-)administratie, of meer en minder werk. Door het gebruik van VISI hebben zowel opdrachtgever als aannemer als eventuele andere partijen in een project een gelijk en transparant digitaal projectdossier. VISI-compatibele software zorgt er voor dat alles wordt bewaard overeenkomstig de archiefwet.

Kortom, VISI structureert, bewaakt en bewaart communicatieafspraken door:

- één gezamenlijke werkomgeving met één transparant digitaal communicatiedossier;
- altijd helderheid te bieden over wie wat op welk moment moet doen of besloten heeft;
- communicatieafspraken vooraf te maken en ruis in de communicatie te voorkomen;
- steeds actuele en complete projectdossiers, waardoor rapportages snel beschikbaar zijn;
- het sneller en flexibeler aangaan en inrichten van samenwerkingsverbanden.

En dat in elk project. Over alle projecten heen kan uit de logbestanden van je *eigen* VISI-projecten managementinformatie worden gehaald, zodat een projectmanager kan zien waar het goed of slecht gaat, wat dat betekent voor de uitstaande verplichtingen, en waar hij (tijdig) kan bijsturen.

Werking van VISI

Om VISI te kunnen gebruiken in projecten, moeten betrokken partijen bij softwareleveranciers VISI-compatibele software met het VISI-keurmerk aanschaffen of huren. De software is gebaseerd op de open standaard VISI en dat is door CROW getoetst (vandaar het keurmerk). In de VISI-standaard zijn de afspraken vastgelegd die ervoor zorgdragen dat verschillende gekeurde softwaresystemen op de juiste wijze de VISI-berichten (van elkaar) kunnen verwerken en dus interoperabel zijn.

Voor elk project wordt in een 'VISI-raamwerk' de communicatie tussen partijen zodanig ingericht dat er een heldere verantwoordelijkheidsverdeling is, bijvoorbeeld gebaseerd op de UAV of op de UAV-GC. Partijen moeten het vóór aanvang van de werkzaamheden eens worden over het raamwerk, en dan wordt dat door elk van de partijen in eigen (VISI-compatibele) software ingelezen. Het raamwerk omvat duidelijk gedefinieerde rollen, met verantwoordelijkheden en de bevoegdheden per rol en, tussen de rollen, transacties die de uit te voeren taken bepalen. De betrokken partijen komen voor de aanvang van het project overeen wie welke rollen vervult en, zodoende, wie welke verantwoordelijkheden en bevoegdheden heeft.

De inhoud van de te voeren communicatie tussen partijen is per VISI-transactie vastgelegd in een reeks eenduidige standaardberichten. Voor elk bericht is bovendien gespecificeerd welke gegevens erin moeten staan. De berichten worden gebruikt voor bijvoorbeeld het geven van opdrachten, het aanleveren van tijdschema's, het opleveren van resultaten en het melden van afwijkingen. Het gaat daarbij dan over de afgesproken zaken. Informele communicatie (telefoon, email, data, bestanden, notities) wordt niet verboden, maar komt in principe niet in het VISI-dossier, en telt dus mogelijk niet mee in een eventuele, onverhoopte arbitrage. VISI is overigens ook geschikt om de *interne communicatie* in een organisatie te regelen. In dat geval is het wel nodig om het interne raamwerk aan het (met externen gedeelde) project-raamwerk te koppelen.

Voorschriften in RAW

De verplichting om VISI te gebruiken kan worden opgenomen in Deel 3 van een RAW-contract, bij voorkeur met artikelnummer 01.23.01. De RAW Catalogus Bepalingen (zie de CROW Kennismodule contacteren) biedt CROW daar tekstsuggesties voor, die met behulp van de bestekschrijfssoftware in het contract kunnen worden opgenomen. In de Standaard RAW Bepalingen staan in paragraaf 01.23 algemene bepalingen over het toepassen van VISI. Verder is het van belang dat de opdrachtgever het VISI-Raamwerk dat hij wil gaan gebruiken, tijdig verstrekt aan de aannemer(s) wie het werk gegund is (zijn). In de markt opereert een aantal VISI-adviseurs die zijn gespecialiseerd in het maken van VISI-raamwerken.

Beheer van VISI

De specificaties van de VISI open standaard zijn vastgelegd in de 'VISI-Leidraad'. Een standaard is eigenlijk nooit helemaal 'af' en moet met zijn tijd meegroeien, moet worden beheerd. Dat geldt ook voor VISI. De kern van VISI is stabiel en robuust (VISI is zelfs een ISO-standaard, 29481-2) maar de afgelopen jaren waren er genoeg kleine en grotere verbeterpunten om de standaard door te ontwikkelen. CROW heeft dat met de VISI-organisatie jarenlang zelfstandig gedaan. Inmiddels is het beheer van een samenhangende reeks open BIM standaarden (onder andere VISI, en COINS, NLCS, CB-NL) op initiatief van de Bouwinformatieraad (BIR) en de gezamenlijke kennisorganisaties in de bouw (CROW, het toenmalige SBR-CUR en STABU) samengebracht in de nieuwe stichting BIM Loket (zie www.bimloket.nl). Het management van BIM Loket is, 'lean en mean', sinds 1 januari 2015 actief en gevestigd op de Bouwcampus in Delft. BIM Loket stimuleert de implementatie van BIM in de Nederlandse bouwsector door het gebruik van open BIM-standaarden te bevorderen, synergie tussen die standaarden te organiseren, hulp te bieden aan gebruikers en de internationale borging te coördineren. BIM Loket regelt daartoe ook centraal de financiering van het beheer, door fondsen te werven en regelt het beheer door opdrachten te verstrekken aan uitvoerend beheerders (zoals CROW) en specialistische deskundigen (zoals TNO). CROW vervult in die setting de rol van operationeel beheerder van de open standaard VISI, en blijft dat graag doen.

VISI Open Standaard

Een belangrijke gegeven is, ten slotte, dat VISI een *open* standaard is en blijft. Dat betekent dat er geen belemmeringen worden opgelegd voor het gebruik van VISI en dat de besluitvorming over de ontwikkeling en de inhoud van de standaard open en transparant is. BIM Loket en CROW zorgen daarvoor. Landelijk gezien bewaakt het Forum Standaardisatie (een uitvoeringsorganisatie van het Nationaal Beraad Digitale Overheid) dat standaarden die zich 'open' noemen ook daadwerkelijk blijven voldoen aan de criteria die daarover zijn gesteld. De Nederlandse overheid wil het gebruik van open standaarden wettelijk gaan voorschrijven.

Colofon

Deze publicatie is onderdeel van de reeks 'RAWeetjes'. Een serie met veelgestelde vragen uit de praktijk met een uitgebreid antwoord, gegeven vanuit de RAW-systematiek.

uitgave
Kennisplatform CROW, Ede

contact
Kennisplatform CROW
helpdesk@crow.nl

bestellen
Deze uitgave is gratis te downloaden
www.raw.nl/RAWeetjes

